

Gazeta Wrońska

Wychodzi trzy razy tygodniowo i to co wtorek, czwartek i sobotę przed dniami świętymi — Nakładem i drukiem A. Prądzynski we Wrośni
Odpowiedzialny za część redakcyjną Andrzej Prądzynski we Wrośni
Administracja: ulica Poznańska № 6 — Telefonu № 389

Abonament: na pocztę: miesięcznie — 96 zł, kwartalnie 2,88 zł, w ekspedycji: miesięc. 90 gr, kwart. 2,70 zł — Ogłoszenia: za miejsce 1-lin. 1 milim. w wyś 6 groszy przyjmują administracja większe dwa dni, mniejsze do godz. 9 dzień przed ukazaniem się numeru — Telef. № 389

№ 40

Wrośnia, sobota, dnia 10 kwietnia 1926 r.

Rok VIII

Kłęsa rozstroju

Pod pow. tyt. czytamy w „Postpie”:

Sprawa listu generała Szepetyckiego nie może przebrzmieć w kraju z chwilą gdy gazeta, jako wczorajsza, przestanie być najświeższą aktualnością.

Jego treść jest zbyt poważna, zbyt głęboko sięgająca w życie polskie — i zbyt bolesna, aby wśród nastrojów świątecznych, blących różnów przyjaźnieli wielkonożnych biesiad — przejść nad nią obojętnie do porządku dziennego.

Obawo o to zmniejsza poniekąd fakt, że społeczeństwo istotnie silnie jest wstrząśnięte ostatnimi w wojsku zajęciami. Odsłoniło ono bowiem — nawet tym oczom, które widzą krótko i ślizgają się po wierzchu rzeczy — bardzo daleko sięgający rozstrój w armii.

Nietylko to. Tego rodzaju wyklarzenie, co występuje p. Piłsudskiego, zatargi honorowe, publiczne omawianie, ustępowanie z najwyższych stanowisk ludzi fachowych i doświadczonych — winny spotkać się z energiczną akcją odpowiedzialnego ministerstwa (w tym wypadku: ministra spraw wojskowych), a gdyby ten nie sprostał swemu obowiązowi — z oficjalnym wystąpieniem Rady. W tym wypadku: min. Zeligowskiego jest de facto in statu demissionis. Tylko erze świąteczny zawilecz chyb, iż dotąd ustąpienie jego z rządu nie poszło jeszcze drogą oficjalną; boć zbyt głośno jest wolno opinii publicznej o ten krok, i zbyt jasno fałszywe poczynania generała-ministra, by jakkolwiek chciał go bronić w opinie — i o błąd błędy jego zaliczeń. Zresztą w kołach politycznych także już osoby min. Zeligowskiego nie bierze się na serio. Świadczy o tem zbiorowe wystąpienie ludzi stronnictwa praworządnych plus grupa Piasta, zasiadających w Senacie, którzy wczoraj zgłosili do preza Rady Ministrów następującą interpelację „w sprawie szerzenia rozstroju w armii”.

Od dłuższego czasu opinia kraju jest świadkiem, że oficer najwyższej rangi wojsk polskich, będący obecnie w stanie nieczynnym, obraża zarzutami w dziennikach i w wykładach publicznych oficerów wyższych stopni, zajmujących w armii szeregozpolitek bardzo odpowiedzialne stanowiska. Następowani, obrażani oskarżeniami, nie znajdując w ich przepisach wojskowych ani w przełożonej władzy możliwości obrony zarówno mundurowi oficerskiego, jak i osobistego honoru. W położeniu bez wyjścia, jak w poczuć bezsilności własnej, występują za służby i za pośrednictwem prasy, żądają zadośćuczynienia, którego im nie przysługują. Wskazywają, że nie chcą być nieumie, jest to objaw zatrważającego rozprzeczania armii, której dyscyplina, jako rejonka jej sprawności, winna być troską nie tylko ministra spraw wojskowych, lecz i całego rządu oraz narodu. Wobec tych niepokojących ogół faktów, których konia i następstw nie można trudno przewidzieć, podobnie zapuścił rząd co zamierza uczynić, aby póżoż kres temu szkodliwemu widowi i ochronić godność oficerów polskich oraz ich honor osobisty przed dalszym ich poniewieraniem?

Fakt, że interpelacja ta wypłynęła na ręce premiera, nie na ręce gen. Zeligowskiego, mówi do nas wiele o jego stanowisku i pozwala uważać je za przesadzone.

Ktokolwiekby chciał przejść myślą — etap po etapie dzieje tej kampanii, jaką stacza przeciwko własnemu, polskiemu wojsku jego były się — musiaby przedewszystkiem uderzony był brakiem wszelkiej rzetelowości w jej całości. Ani razu i w niczem nie udało się dowiedzieć, podobnie zapuścił rząd co zamierza uczynić, aby póżoż kres temu szkodliwemu widowi i ochronić godność oficerów polskich oraz ich honor osobisty przed dalszym ich poniewieraniem?

W chwili, gdy kraj ma przed sobą najcięższe do spełnienia zadania, gdy Rząd winien mieć spokój do pracy a społeczeństwo — wiarę w skuteczność awych wysiłków; kiedy dla osiągnięcia powodzenia w naszej polityce zagranicznej i potrzebą jest jaknajbardziej rozumna i zwarta jednolitość we wszystkich dziedzinach państwowego życia — Polska dala widowsko rozstroju, rozprzeczania i warcholstwa jakiego nigdy nie było — i i jakie w innych krajach nie jest wprost do pomysłenia.

I pyta nard: gdzie jest Rząd? a w odpowiedzi otrzymujemy albo milczenie, albo kompromis. Przyczem

zaponiewa nie podobna, że dzisiaj ten rząd, to nie są już tylko ministrowie-jednostki, lecz koalicja, to znaczy: większość sejmowa pęgu największych stronnictw naszego parlamentu.

Czyli że na ten to parlament spada odpowiedzialność za to, iż w obecnej chwili właściwie niema w Polsce Rządu.

Bowiem: „poznać kich po czynach ich” powiedziano, a czynów brak...

Odezwa

do obywatelstwa i parafjan Wrońskich

Przed podniesieniem tęg wzgl. placu tuższego Rynku znajdowała się tamże figura Matki Boskiej, wykonana z drzewa. Po usunięciu tej figury okazało się, że takową napowrót umieścić nie było można, ponieważ uległa zniszczeniu.

Jednakże dla podtrzymania wiekowego kultu chrześcijaństwa, tudzież oddawaniu czci i hołdu Królowi Korony Polskiej, miasto tuższe powołało zmiar, pobudować nowy pomnik w wykonaniu wysoce artystycznym. Pomnik, czyli figura Matki Boskiej Korony Polskiej ma stać na środku Rynku. Projekt znanego artysty z zowra p. prof. Króla został już wykonany i przyjęty, który w ratunku pokój nr. 6 można oglądać.

Ponieważ nader szczepi ludzkie, któremi miasto na ten cel dysponuje, dlatego nie starczą do urzeczywistnienia tego zamiaru, apelujemy najmiejz do ofiarności miejscowego społeczeństwa i parafjan Wrońskich, by do dowolności składek miar przyznili się do jaknajszerszego urzeczywistnienia tak plegnego zamiaru postawienia pomnika „Królowi Korony Polskiej”.

Wierząc w przychylne zajęcie stanowiska ze strony tuższego obywatelstwa i parafjan Wrońskich, które na tak wielki cel groszą szczerze nie będzie, jesteśmy silnie przekonani, że jeszcze w tym roku będzie mogło miasto przystąpić do budowy figury Matki Boskiej.

Datki na ten cel, chociaż najskromniejsze przyjmuje ut. Kasa Miejska, Drukarnia p. Prądzynski, Komunalna Kasa Powiatowa w miejscu oraz Ks. Dziekan Fierek i proboszcz parafjalny.

Wrośnia, dnia 15 marca 1926 r.

Za zgodność:

(—) Ks. Fierek,
dziekan i proboszcz.

Magistrat

(—) Słusiatk,
burmistrz.

Co nas czeka w kwietniu?

Posłowie załatwiłi grożące przesilenie rządowe odrośnięciem na czas poświąteczny. Różnice zdań w rządzie są tak wielkie i widoczne, że o jakiegokolwiek pracy około lepszej przyszłości mowy niema.

Zapowiedziane reformy utknęły zupełnie, grozi nam roczny obrot 700-milijonowy niedobór, brak środków na majowe pobory, podatnicy będą musieli płacić podatek obrotowy oraz majątkowy, zbliża się również dochodowy, socjalisci domagają się druku złotych, bo druk drobnych i bicie bilonu już nie wystarcza. Tak to jest bilans rządów reform i naprawy stosunków.

Osobno położenie wika się wskutek nieobliczalnych pomysłów p. Piłsudskiego oraz pogłoskami o zamachu i politycznym przewrocie z strony jego oraz jego zwolenników.

Po ustąpieniu rządu obrotowe trudno będzie o nową radę. Stronnictwa narodowe rozporządzają tylko kilkoma głosami i większość i rząd takiej większości stałybyby narazony na obalenie, gdyby kilku posłów na sali zabrakło. Rząd lewicowy wogóle nie dojdzie do skutku, brak mu kłosa głosu do większości. Mimo to przez 7 lat lewica zdołała wywrzeć tak wielki wpływ i umiała podtrzymać kurs polsiania własności, ponieważ w sprawach robotniczych miała zawsze poparcie z strony SNF i u Chadeckich.

Rząd koalicyjny, rozciągający się raz, już po raz drugi się nie sklei. Upór socjalistów jest za wielki i wiadomo, już iż przeciwni są ratowaniu gospodarstwa krajowego.

Mowy byłyby tylko rząd urzędniczy, rząd bez programu, rząd do załatwiania tego, co Sejm mu zleci i oskarży.

Jasnym wobec tego, iż Sejm obecny jest kompletnie niezdolny i że nie jest w stanie naprawić stosunków.

Takie to są skutki zakulekch walk partyjnych. Cała te nędza, jaka przechodziła, sprowadza na nas ten wielki ból serca. Lepiej na razie wogóle nie będzie.

Oto co nas czeka w najbliższych tygodniach.

Nie wzywajmy się tak rzadkiej dziś sposobności oznaczania prawdziwego szczerzeli Kupuy losy Loterii fantowej Bursy!..

- Kronika -

Wrośnia, dnia 9 kwietnia 1926 r.

Kalendarz rzymsko-katolicki:
dzisiaj: Marij Kleof, jutro: Ezechiela.

* Wieg już w najbliższą niedzielę, dnia 11. bm. na przedstawieniu „Chrześnik Wojenny” urządzonym przez Bractwo Strzeleckie sala p. Bartkowiaka przebrzmiewać będzie salwami śmiechu, gdyż akcja sztuki tej tak się układa, że nawet i najwięcej spokojna publiczność widząc ze szceny idący koniam nie usiedzi by w końcu nie zarazić się ogólną wesołością. Nadzwyczaj silne zainteresowanie tym przedstawieniem wyraża się w żywym popycie na bilety. Bilety są do nabycia w księgarni p. Prądzynskiego, lub w dniu przedstawienia wieczorem przy kasie. Po przedstawieniu zabawa tańeczna.

* Film „Czwarte Przykazanie”; to najwspanialszy arcytwór XX wieku. To obraz cichego bohaterstwa, jakim jest życie niaki! To film, który nas przetrwał! To film, który stoi ponad modą i kierunkami, bo jest jedną wieczną prawdą życiową. To dzieło pozostawiające trwałe i silniejsze wrażenie, niż teatralny repertuar całego sezonu! To film, na który świat czekał! To dzieło serca matczyngo, których żaden poeta nie opiewał się, w sposób tak prosty i umiujący! To film serc dojrzałych i pogodnych, a jednocześnie bardziej „okrutnych i twardych”. To film, który jest nabożeństwem! To film dla młodych i starych, biednych i bogatych. To największy hymn miłości macierzyńskiej Matki! To film dla was! Ojcowie! to film dla was! Synowie i córki! to film dla was! W wszystkich krajach i całym świecie żaden film nie miał takiego powodzenia jak „Czwarte Przykazanie”.

Film powyższy wyświetlał będzie „Kino Apollo” w najbliższym dniu, tj. jutro w sobotę lub w poniedziałek 12. bm.

* Dodatkowe opłaty na rzecz bezrobotnych. Celem przysięcia z pomocą bezrobotnym ustanowiono z dn. 15. bm. dodatkową opłatę od przysyłek pocztowych z wyjątkiem tych, które opłacane są ryzałem, jak wszelkie druki i gazety.

I tak do porta listów i pocztówek dopłacać się będzie po 1 groszu; do listów wartościowych, przekazów i paczek — 5 groszy do telegramów — 5 gr, do rozmów telefonicznych, ponizej 1 zł — 5 gr, ponad 1 zł. — 10 gr. Uzyskany stał fundusz przeznaczony będzie na pomoc dla bezrobotnych.

* Kradzież dokumentów ugod polsko-żydowskiej. Jak donoszą pisma żydowskie, jeden z postów żydowskich padł ofiarą następującego zająca:

Jechał on w oddzielnym przedziale I. klasy z Gdańska do Warszawy. Dwadzieścia minut przed przybyciem pociągu do Warszawy wtargnął do przedziału jakiś młodzieniec, rzucił się na posła zatkął mu usta i przystąpił do rozwidniania jego walizy. Posła stracił przytomność ze strachu i w tym stanie przyjechał do Warszawy. Dopiero tu stwierdził, że nieznanemu skradł mu poufne dokumenty polityczne, wśród których znajdowała się kopia ugody polsko-żydowskiej z domieszlami, poufnie szczegółami. W walizce, którą napastnik rozpakował, znajdowała się znaczna suma pieniędzy i rzeczy wartościowych, których jednak nie ruszył.

Prowadzone się energiczne śledztwo, które na nietylko doprowadziło do zaareztowania napastnika, ale też do ustalenia, jaki był cel ukradzenia dokumentów, traktujących wyłącznie o polityce rządu polskiego wobec żydów.

— Szarlata. (W przystępie zła). W Stanisławach niejaki umysłowy chory 24-letni Bernard Borkowski naradził prawdopodobnie w marcu obecnym, swa matkę z nożem w ręku, a kiedy matka w przestrachu uciekła i starała się syna wariata ulagodzić, porwał tenże siekierę i uderzył ją obuchem w głowę, raniąc ją ciężko, ale na szczęście nie śmiertelnie. Matkę odtawiono do szpitala w Kartuzach, a syna wariata na razie do więzienia, pociąg umieszczony w więzieniu w Warszawie. Borkowski z powodu choroby umysłowej był B.B. zwolniony wosego czasu od wojska, dzwinn więc że dotąd nie umieszczono go w zakładzie jako niebezpiecznego wariata.

Zaburzenia uliczne w Lublinie.

Świeta w całej Polsce minęły spokojnie. Dopiero po świętach miały miejsce zajścia w Lublinie. Kommissi, uprawiając systematyczną propagandę, podburzili w Lublinie bezrobotnych, którzy dnia 6. bm. w południe udali się do Magistratu, wysuwając żądanie zajęcia przy robotach miejskich, prowadzonych h przez firmę Ullen i Sp., 2000 bezrobotnych. Niezadowoleni z odpowiedzi Magistratu, zaczęli rozbijać szczyby, a policja ich rozprędziała. Przy rozprędzaniu 3 policjantów odniosło rany, a 3 cywilów doznało obrażeń od odłamków szkla.

